

Četrnaesta lekcija • Lesson Fourteen

A1

RECEPT ZA KAHVU *

For those working on their own, follow the instructions given in the textbook and and make coffee. As you read the instructions, note how infinitives, the impersonal verb with *se*, and *treba* are used when giving instructions. Also note the use of conjunctions such as *čim*, *dok*, as well as adverbs and adverbial phrases such as *zatim*, *onda*, *tad*, *na kraju*, in describing the process.

* Note the spelling of the Bosnian version of the word “coffee” in this passage. It is given here as *kahva*, though the spelling *kafa* has been used elsewhere in this book for the Bosnian. This is just one example of the alternate spellings, pronunciation and even vocabulary choices that have entered into broader usage since 1990. Most speakers of Bosnian say *kafa* most of the time, but *kahva* has been included in this exercise in recognition of the proliferation of forms that is emerging in all the countries where BCS is spoken.

You also might enjoy watching this short film in the internet:

<http://www.archive.org/details/BOSANSKA-KAHVA>

A2

✂ Replace each italicized infinitive in the text by the appropriate verbal adverb. The first two verbs in the text [*vràćajući se* and *skrènuvši*] have been done for you as examples. As you may wish to form the adverbs first before inserting them into the text, the verbs are given below. Note the aspect of each of the listed verbs. Remember that only perfective verbs form past verbal adverbs, and only imperfective verbs form present verbal adverbs.

Verbs: svràtiti – svràtivši, gledati - gledajući, jesti – jedući, piti – pijući*, znati - znajući, osjećati se - osjećajući se, javiti se – javivši se, nàdati se – nàdajući se, probuditi se – probudivši se, voziti vozeći, žuriti se – žureći se, rastajati se – rastajući se.

*Note the correction: not *popiti* - *popivši*, but *piti* – *pijući*. Also note that the frequency of these forms in this paragraph is far greater than you will find in normal writing. This has been done for the purpose of giving you practice in forming them.

OLUJA

Vràćajući se kući kolima oko pet i pètnaest naveče nakon službenog pùta u drugom gràdu, dvije kolèginice su naišle na oljuju s jakim padavinama, čas snijeg, čas kiša, a da stvar bude gora, padao je mrak. *Skrènuvši* sa pùta i *svràtivši* do najbližeg mjesta do pola šest, sklònile su se u jèdnu gostionicu. **Gledajući** kroz pròzor gostionice kàko se snijeg prètvara u nàlete kiše i vjetra, očajno su razmišljale da li se isplati putovati dalje. **Jedući** ondje večeru, i **pijući** vina, razgovàrale su o

svòjoj situàciji. **Znajući** da se nè može vòziti po tàkvoj oluji, odlučile su prespàvati u obližnjem hotèlu. **Osjećajući se** bespomoćne, slušale su vijèsti, vremensku prognòzu i izvještaj o stànju na cestama. **Jàvivši se** svòjima oko pola devet, otišle su spàvati, **nàdajući se** da će se sutràdan vrijeme proljepšati, tàko da mogu nàstaviti putòvanje. I zaista, **probùdivši se** vrlo rano u pet do pet, sàznale su na vijestima da su ùvjeti na cesti znatno bolji. **Vozeći**, vidjele su da su se oblaci ràzišli, sùnca grànulo i dan se razvèdrio. **Žureći se** natrag, nìsu stale nijèdnom na puću, sve do svog gràda gdje su stigle u dvàdeset do jedànaest. Jàvile su se reda radi na pòslu i onda **ràstajući se** svaka se vràtila svòjoj kući.

✎ A3

CRNA HRONIKA

Verbs: obavijèstiti se – obaviješten, òdvesti – odvèden, pòzvati – pòzvan, pronaći – pronađen, prijàviti – prijavljen, reći - rečen, ròditi se - rođen, utvrditi – utvrđen.

✎ 1. Make the passive participle of each of the above verbs.

2. Replace each of the italicized verbs with a passive phrase. This is a phrase composed of the verb “to be” (in the form required by the context) plus the passive participle (with the endings required by the context - remember that the passive participle, though derived from a verb, is grammatically an adjective).

3. Use this passive phrase to replace the active form of the italicized active form of the same verb found in the text. Remember that to turn an active sentence into a passive one you must drop the subject of the active verb and turn the active verb’s object into the passive sentence’s subject. Verbs which are already passive retain their subjects.

4. The passive participle often stands at the beginning of the clause or sentence.

[Note the changes to the instructions.]

Example:

Verb: obavijèstiti se

1. **participle:** obaviješten

2. **passive phrase:** obaviještena je

3. **Answer:** The active sentence *Policijska uprava je obavijèstila* njihovu pòrođicu **becomes the passive sentence:** *Obaviještena** je njihova pòrođica.

*Note the change in word order in this example.

1. òdvesti, odvèden

Par je odvèden u bòlnicu.

2. pòzvati, pòzvan

Pòzvana je hitna pomoć.

3. pronaći, pronađen

Pronađeni su žena i muškàrac kàko leže u besvjesnom stànju pored ceste.

4. prijāviti, prijāvljen

Prijāvljen je slučāj policiji.

5. reći, rečen

Rečeno je da srećom par nije pòginuo.

6. ròditi se, rođen

Žena je rođena 1973., g. a muškārac je rođen 1975. g.

7. utvrditi, utvrđen

Utvrđeno je da su to brat i sestra.

MAGLA

 Rewrite the sentences with italicized verbs to make them either impersonal or passive. All the verbs except *zaboraviti* in the last sentence will require constructions with "se". Do this by turning sentences with direct objects into passive sentences (as you make that object the subject of the passive sentence) and by turning sentences without direct objects into impersonal ones.

Hint: it will be easier if you first separate the verbs which have direct objects (such as *vidjeti*) from those which do not (such as *stići*). Impersonal sentences whose main verb is *biti* do not include *se*.

Jesenja magla je bila gusta te noći, pa se ništa nije vidjelo

Od magle se sve stišalo pa se ništa nije čulo.

Okupljalo se na željezničkoj stānici, ali se nije govōrilo.

Čekao se pōvratak učenika i nastavnika sa škōlskog izleta.

Očekivala su se djeca u devet sati uveče, ali zbog magle nije bilo sigurno hoće li voz zakāsнити ili ne.

Nakon sat vremena zakašnjenja, odjednom se primijetio voz kako stiže izdaleka.

Zabrinutost roditelja je nestala čim se shvatilo da će se djeca uskoro pojaviti.

Konačno se stiglo na stānicu u deset i pedeset pet.

Radvalo se dolasku voza.

Na kraju, kad su djeca sišla sa voza, posve je zaboravljen strah. Pošlo se kući na spavanje.

VJEŽBE

B1

 Give directions for how to get somewhere, using this exchange as a model.

 For those working on their own, go over the exercise until you know it by heart.

☆ Example:

1. Kàko se idē do fakultēta?
2. Može se ići tramvajem, ali se dirèktnije idē òvom ulicom.
3. Koliko je dalèko?
4. Idē se oko tristo metara.
5. A ondā?
6. Idē se dalje ràvno, ne treba skrēnuti ni lijevo ni desno.
7. I to je sve?
8. Kad se vidī velika žūta zgrada treba skrēnuti odmah desno.
9. A poslije toga?
10. Bit će tri ulaza, treba ući u srednji.

B2

Turn each sentence below into an impersonal sentence with *se* and then translate* the resulting sentence into English.

*Note that sentences such as these can often be translated in several ways.

Present tense example:

Gòvorē da me varaš.

Gòvorī se da me varaš. [title of a popular song sung by Zvonko Bogdan].

Possible translations: People are saying that you are cheating on me.

It is being said that you are cheating on me.

Rumor has it that you are cheating on me.

Past tense example with transitive verb:

Rado smo čitali njen roman.

Njen se roman rado čitao.

Past tense example with intransitive verb:

U osam sati mnogi ljudi su išli kolima u grad.

1. Gòvorī se o njègovom poslu.

There is talk about his job.

People are talking about his job.

2. Dànas se svugdje pričā o tom novom filmu.

These days everyone is talking about that new film.

Everywhere people are talking about that new film.

3. Idē se òvom ulicom do tvòje kuće.

The way to your house is down this street.

One gets to your house by going down this street.

4. Kaže se da je vani hládnó.
They say it's cold outside.
It's said to be cold outside.
Presumably it's cold outside.
5. Radí se káko treba.
One works as one must.
You work the way you have to.
Work gets accomplished as necessary.
6. Sve se zna o njihovim problémima.
Everything is known about their problems.
Everybody knows about their problems.
Their problems are public knowledge.
7. Razmišlja se o tome šta će sutra novine da pišu.
People are wondering what the papers will say tomorrow.
Everybody's thinking about what the papers will say tomorrow.
8. Razgováralo se o nama.
They were talking about us.
There was talk about us.
We were the topic of conversation.
9. U vozovima se išlo brzo.
The trains went fast.
Traveling by train used to go quickly.
10. Najnovija pjesma se slušala svugdje.
The newest song was heard everywhere.
Everyone was listening to the newest song.

B3

Working with each other in class, turn each sentence below into a sentence using a passive participle and then translate the resulting sentence into English (see the instructions following 14A3).

1. Úređena je soba bez tvòje pomoći.
The room was arranged without your help.
2. Kupljene su tri knjige.
Three books were bought.
3. Uzeta je njégova torba, i uzeti su njihovi* materijáli.
His bag and their materials were taken.
*Note that svoj can no longer be used in the passive version of the sentence.
4. Viden je.
He was seen.
5. Popijeno je pet piva.
Popito je pet piva.

Five beers were drunk.

6. Napisano je pismo od Gospodina Kovača Gospodi Brkić.
A letter was written to Mrs. Brkić by Mr. Kovač.

B4

Working with each other in class, turn each sentence below into a passive sentence with *se* and then translate the resulting sentence into English (see the instructions following 14A2).

1. Vidj se visoka zgrada tamo.
The large building is visible there.
2. Gledao se film.
A film was watched.
The film was watched.
3. Popila se čaša vode.
A glass of water was drunk.
4. Kompjutor se nije popravio.
The computer was not repaired.
5. Stvari su se sklonile sa stola.
The things have been removed from the table.
6. Materijali su se obradili sinoć.
The materials were prepared last night.

B5

Rework 4A3 and 5A1 changing the verbs to impersonals and passives with *se*.

1. Pije li vam se? Želi li se čaša soka?
2. Ne, hvala, soka od narandže ima, ali želi se hladna voda bez leda.
3. Tu ima puna čaša hladne vode. Želi li se još nešto?
4. Molj se za dva keksa.
5. Tu ima dva fina keksa. Može?
6. Može, hvala.
7. I još nešto?
8. Hvala, ništa više.

Kratka priča:

Išlo se u grad.

Gdje se ide? pitalo se.

Ide se od jedne kuće do druge, kazalo se.

Koliko ima kuća? pitalo se.

Ima pet malih kuća za pet velikih mačaka, kazalo se.

Zašto se ide od kuće do kuće, pitalo se.

Ide se da bi se jele kruške, odgovaralo se.

Malo krušaka ili puno krušaka? pitalo se.
Uzima se po dvije kruške, kazalo se.

Kratka priča:

Išlo se u grad.

Gdje se ide? pitano je.

Ide se od jedne kuće do druge, kazano je.

Koliko ima kuća? pitano je.

Ima pet malih kuća za pet velikih mačaka, kazano je.

Zašto se ide od kuće do kuće, pitano je.

Ide se da bi se jele kruške, odgovarano je.

Malo krušaka ili puno krušaka? pitano je.

Uzima se po dvije kruške, kazano je.

B6

Pair up with another student, and together retell, in the form of indirect narration, exercises 1A3, 1A4, 2A1, 2A2, 2A3 or 2A4.

Example, 1A1:

1. Broj 1 pozdravlja broj dva.

2. Broj 2 pita, ko je ona?

3. Broj 1 odgovara da je student i da se zove .....

4. Broj 2 kaže da se zove .....

Rule of thumb: all clitics in the subordinate phrase should immediately follow the 'da', as in the examples Broj 1 kaže da JE student and Broj 2 kaže da SE zove ..... Review the rules of clitic ordering in the grammar to 6A3.

1A3

Broj 1 i broj 2, koji su studenti, sreću George-a i Mary koji se šetaju sa brojem 3, takođe student. Pozdravljaju se i onda razgovaraju o mački i psu i o imenima. George pita kako se kaže njegovo ime na bosanskom, hrvatskom i srpskom. Studenti mu kažu da se kaže Juraj na hrvatskom, Đorđe na srpskom, a na bosanskom i Juraj i Đorđe.

1A4

Vježba A4 je razgovor između jednog studenta i jedne studentice o George-u i Mary. Nakon što studentica saznaje da je George profesor a Mary profesorica, ona pita za njihovog psa. Student joj odgovara da pas nije profesor, ali da pas jest njihov prijatelj. Studentica onda želi znati jesu li pas i mačka takođe prijatelji. Student joj odgovara da jesu i nisu. Nakon toga studentica saznaje da su George i Mary Englezi.

2A1

Jedna osoba pita drugu ima li teku jer joj teka treba ali kaže da ima rječnik. Druga osoba prvoj odgovara da teku ima međutim rječnik nema. Dakle, oni se odlučuju da će učiti zajedno u petak.

2A2

Dvije osobe razgovaraju o visokom čovjeku koga zajedno gledaju. Slažu se da je zaista visok.

2A3

U ovoj vježbi prva osoba kupuje svom bratu psa i razgovara s drugom osobom o tome koje boje psa treba kupiti. Odlučuju se za crvenu boju jer se njegovom bratu sviđa crvena boja.

2A4

Vježba A4 je razgovor u papirnici. Prva osoba traži neki udžbenik i neke olovke. Druga osoba radi u papirnici i prodaje te stvari toj prvoj osobi.

DOMAĆI ZADATAK

C1

STRONG RECOMMENDATION. THIS EXERCISE WILL TEACH YOU A GREAT DEAL IF YOU DO IT THOROUGHLY FIRST WITHOUT CONSULTING THE ANSWER KEY.

a) Provide a definition for each verb. b) Determine whether each verb is imperfective or perfective. c) Give either the present or past verbal adverb, depending on the aspect. d) Give passive participles for those verbs which are marked with an asterisk. e) Finally, identify the type of each verb according to the list given on page 142 in Lesson 10.

This assignment is best accomplished as three sequential homework assignments.

Verb	definition	aspect	adverb	participle	verb type
biti	to be	I/P	bivajući/bivši		irr.
čekati	wait	I	čekajući		1
dati	give	P	davši		1/13
davati	give	I	dajući		9
doći	come	P	došavši		16
držati	hold, keep	I	držeći		4
govoriti	speak	I	govoreći		2
gubiti	lose	I	gubeći		2
htjeti	want	I	hteći		irr.
ići	go	I	idući		16
ispadati	end up; fall out	I	ispadajući		1
ispričati	tell all	P	ispričavši	ispričan*	1
izaći	go out	P	izašavši		16
izbrisati	wipe, erase	P	izbrisavši	izbrisan*	5
izgledati	seem	I	izgledajući		1
iznajmiti	borrow	P	iznajmivši	iznajmljen*	2
javiti se	get in touch	P	javivši se	javljen*	2
javljati se	get in touch	I	javljajući se		1
kazati	say	I	kazući	kazan*	5
kružiti	encircle	I	kružeći		2
kuhati	cook	I	kuhajući	kuhan*	1
kupiti	buy	P	kupivši	kupljen*	2
kupovati	buy	I	kupujući		8a
ležati	lie	I	ležeći		4

misлити	think	I	misleći	mišljen*	2
moliti	pray	I	moleći	moljen*	2
naći	find	P	našavši	nađen*	16
nalaziti se	be located	I	nalazeći se		2
napasti	attack	P	napadavši	napadnut*	13/15b
napisati	write	P	napisavši	napisan*	5
napuniti	fill	P	napunivši	napunjen*	2
naručiti	order	P	naručivši	naručen*	2
naučiti	learn	P	naučivši	naučen*	2
navratiti	drop in	P	navrativši		2
nervirati se	be irritated	I	nervirajući se		1
nestati	disappear	P	nestavši		7/10
obavijestiti	inform	P	obavijestivši	obaviješten*	2
obećati	promise	P	obećavši	obećan*	1
objasniti	explain	P	objasnivši	objašnjen*	2
obrađiti	process	P	obrađivši	obrađen*	2
ocjenjivati	evaluate	I	ocenjujući		8b
ocijeniti	evaluate	P	ocijenivši	ocijenjen*	2
očekivati	expect	I	očekujući	očekivan*	8b
odgovarati	answer	I	odgovarajući		1
odigrati	play	P	odigravši	odigran*	1
odlaziti	depart	I	odlazeći		2
odlučiti	decide	P	odlučivši	odlučen*	2
odnijeti	carry away	P	odnijevši	odnesen*	14/13
odvesti	lead away	P	odvedavši	odveden*	13
odvesti	drive away	P	odvezavši	odvezen**	14
opisati	describe	P	opisavši	opisan*	5
oprati	wash	P	opravši	oprان*	10
osjećati	feel	I	osjećajući		1
ostati	remain	P	ostavši		7/10
otići	depart	P	otišavši		16
padati	fall	I	padajući		1
pasti	fall	P	padavši		13/15b
pisati	write	I	pišući	pisان*	5
piti	drink	I	pijući	pit*	6
plašiti	frighten	I	plašeći	plašen*	2
početi	begin	P	počevši	počet*	11
počinjati	begin	I	počinjući		5
poći	set out	P	pošavši		16
podijeliti	share	P	podijelivši	podijeljen*	2
pogledati se	look at oneself	P	pogledavši se	***	1
pogledati	look at	I	pogledajući	**	1
pogledati	glance at	P	pogledavši	pogledan*	1
pojavit se	appear	P	pojativši se		2
pojesti	eat	P	pojedavši	pojedен*	13
pokloniti	bow	P	poklonivši	poklonjen*	2
pokušati	try	P	pokušavši		1
polagati	take [exam]	I	polazeći		5
polaziti	set out	I	polazeći		2
položiti	pass [exam]	P	položivši	polоžen*	2
pomagati	help	I	pomažući		5

pòmoći	help	P	pòmogavši		15b
pònuditi	offer	P	pònudivši	pònuden*	2
pòpiti	drink	P	pòpivši	pòpit, popijen*	6
pòpraviti	fix	P	pòpravivši	pòpravljen*	2
poslužiti	serve	P	posluživši	poslužen*	2
pòstavljati	put	I	pòstavljajući	pòstavljan*	1
pòstaviti	put	P	pòstavivši	pòstavljen**	2
poštovati	respect	I	poštujući	poštovan**	8a
pòzdraviti	greet	P	pòzdravivši	pòzdravljen*	2
pòznavati	know	I	pòznajući		9
pòzvati	invite	P	pòzvavši	pozvan*	10
preporučiti	recommend	P	preporučivši	preporučćen*	2
prīčati	talk, tell	I	prīčajući		1
probuditi	awaken	P	probudivši	probuđen*	2
pročitati	read through	P	pročitavši	pročitān*	1
prodavati	sell	I	prodajući		9
proglasiti	proclaim	P	proglasivši	proglašen*	2
prokockati	gamble away	P	prokockavši	prokockan*	1
propustiti	miss	P	propustivši	propušten*	2
provesti	spend	P	provedavši	proveden*	13
pružiti	offer	P	pruživši	pružen*	2
pustiti	let go	P	pustivši	pušten*	2
pušiti	smoke	I	pušeći		2
putovati	travel	I	putujući		8a
raditi	work, do	I	radeći	raden*	2
razbuditi se	wake up	P	razbudivši se		2
razgovarati	converse	I	razgovarajući		1
razmisliti	think over	P	razmislivši	razmišljen*	2
razmisljati	think over	I	razmisljajuću		1
razumijeti	understand	I/P	razumijeći		12
reći	say	P	rekavši	rećen*	15a
rješavati	solve	I	rješavajući		1
riješiti	solve	P	riješivši	riješen*	2
sanjati	dream	I	sanjajući	sanjan*	1
sipati	pour	I/P	sipajući	sipan*	1
sjećati se	remember	I	sjećajući se		1
sjetiti se	remember	P	sjetivši se		2
skloniti	put away	P	sklonivši	sklonjen*	2
slāgati se	agree	I	slāžeći se		5
slijegati	shrug	I	sliježući		5
slati	send	I	šaljūći		10
slušati	listen	I	slušajući		1
skrēnuti	turn	P	skrēnuvši	skrenut*	7
smātrati	consider	I	smātrajući		1
smētati	bother	I	smētajući		1
smjeti	dare	I	smijūći		12
sprēmati	prepare	I	sprēmajući		1
sprēmiti	prepare	P	sprēmivši	spremljen*	2
spustiti	lower	P	spustivši	spušten*	2
stajati	stand	I	stōjeći		4
stanovati	reside	I	stanujući		8a

staviti	put	P	stavivši	stavljen*	2
stavljati	put	I	stavljajući		1
stvārati	create	I	stvārajūci	stvaran*	1
sūmnjati	doubt	I	sūmnjajūci		1
stići	arrive	P	stigavši		15b
stizati	arrive	I	stižūci		5
studirati	study	I	studirajūci		1
svīdati se	be pleasing to	I	svīdajūci se		1
točiti	pour	I	točeći	točen*	2
trajati	last	I	trajūci		5
učiti	study	I	učeći	učen*	2
umivati se	wash	I	umivajūci se		1
uparkirati	park	P	uparkiravši	uparkiran*	1
urēditi	arrange	P	urēdivši	urēden*	2
uzeti	take	P	uzevši	uzet*	11
uzimati	take	I	uzimajūci	uziman*	1
uživati	enjoy	I	živajūci		1
večerati	have supper	I/P	večerajūci		1
vōziti	drive	I	vōzeći	vožen*	2
vraćati se	go back	I	vraćajūci se		1
vratiti se	go back	P	vrativši se		2
vratiti	return	P	vrativši	vraćen*	2
zabōraviti	forget	P	zabōravivši	zabōravljen*	2
zaključiti	conclude	P	zaključivši	zaključen*	2
zamoliti	request	P	zamolivši		2
zarađivati	earn	I	zarađujūci		8b
završavati	finish	I	završavajūci		1
završiti	finish	P	završivši	završen*	2
značiti	signify	I	značeći		2
živjeti	live	I	živēci		3

* Items marked by one asterisk were so marked in the Textbook list.

** Two asterisks mark additions of verbs and/or passive participles to the list.

*** Three asterisks mark an item which was mistakenly given in the Textbook as suitable for a passive participle, whose asterisk has therefore been removed.

C2

The eight sentences below include ones containing a) passive participles, b) present verbal adverbs, c) past verbal adverbs, d) impersonal or passive *se*. Mark which is which. Then translate each sentence into English.

1. Kāko je rānijē rečēno, dōručak bez novīna nīje pravī dōručak.

Passive participle.

As was noted (= said) earlier, breakfast without a newspaper is not a proper breakfast.

2. Kāko se kaže bioskop na hrvatskom?

Passive se.

How does one say "bioskop" in Croatian?

3. Kùpivši novè òlovke i tèke, pošla je na prvì dan škole.
Past verbal adverb.
Having bought new pencils and notebooks, she set off for her first day of school.
4. Pòstavljajući pìtanja, đàci saznaju odgovore.
Present verbal adverb.
While posing the questions, the pupils realize the answers.
5. Stvàrajući problème, ljudi ih rješàvaju.
Present verbal adverb.
In creating problems, people resolve them.
6. Ako će se španjolski jezik učiti kàko treba, stùdenti trebaju svaki dan pìsati domaće zàdaće.
Passive se.
If Spanish is studied as it should be, students should write homework every day.
7. Mlijèko je pòpìto, hljeb je pojèden, ali još ìma jabuka.
Passive participles.
The milk has been drunk and the bread eaten up, but there are still some apples.
8. Gospođa je željela biti ljubazna, pònudivši gospòdina s kolàčem.
Past verbal adverb.
The lady wished to be kind in having offered to serve the gentleman some cake.

C3

Translate these sentences into B or C or S. Write two sentences each for the 'if' sentences in nos. 8 and 10, one which suggests that the sentence is purely hypothetical (you will never be a mechanic, or it is impossible to eat your dinner in ten minutes), and the other which suggests that these things could actually happen.

1. Napìsavši pìsmo, stavila sam ga u kùvertu.
2. Jàvivši se mustèrijama, upraviteljica je odgovòrila na njihova pìtanja.
3. Mislèći na nešto, advòkat je zaboràvio pročitati novine.
4. Sve su se brige zaboràvile kad je zàvršen ìspit.
5. Kupljeno je cvijeće, pòpita kàfa, i odvezeni prijatelji kući.
6. Pružila se rùka.
Pružena je rùka.
7. Da bi se nàpravio čaj, prvò se kuha vòda, ondà se vòda lije po čaj, ondà se čekà tri do pet minùta. Na kraju se dodaju šèćera i mlijèka ako je to željeno.
8. Da sam mehànìčar, bio bih ljubazan prema svojim muštèrijama.
Kad bih bio mehànìčar, bio bih ljubazan prema svojim muštèrijama.
9. Biste li bìli takò ljubazni da mi tòčíte času sòka?

10. Da večeramo za deset minuta, stigli bismo u kàzalište u pola osam.
Kad bismo večerali za deset minuta, stigli bismo u kàzalište u pola osam.

C4

On the internet find the website of one or more of these newspapers. Search under *Crna hronika*. Choose an article of roughly 100-200 words and print it out. Make a list of the passive participles, impersonal se-constructions, verbal past and present adverbs you find, and provide the infinitives they are made from as well as aspectual information on the verbs. Translate the article into English.